

Впродовж 2023-2024 навчального року робочою групою, затвердженою наказом директора від 05.09.2024 № 67 було проведено самооцінювання діяльності закладу за напрямом «Система оцінювання здобувачів освіти». Результати роботи викладено у довідці.

1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень

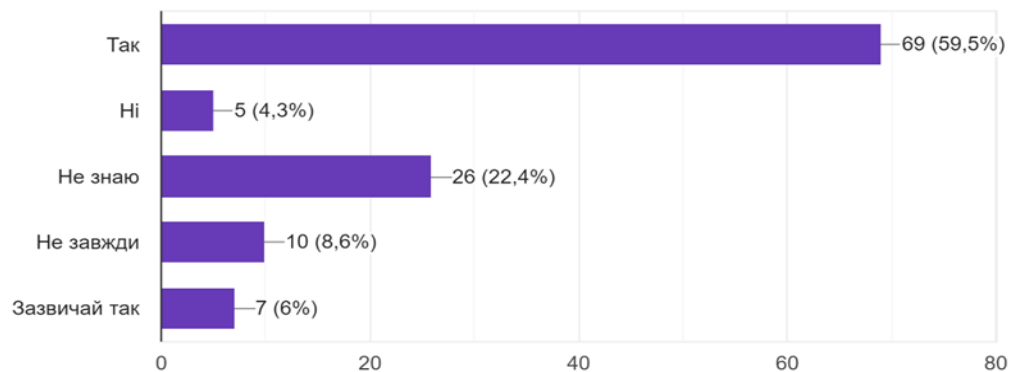
1.1. Здобувачі освіти отримують від педагогічних працівників інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень

Система оцінювання здобувачів освіти Бранського ліцею характерна наявністю відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи. Здобувачі освіти отримують від педагогічних працівників інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень. Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти у закладі визначаються на основі нормативних документів МОН України щодо оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти. Здобувачі освіти та їх батьки мають змогу ознайомитися з критеріями оцінювання на сайті закладу. Учителям рекомендовано розмістити критерії оцінювання на інформаційних стендах у кабінетах.

Адміністрацією закладу проведено аналіз відвіданих уроків, який показав, що кожен учитель перед вивченням нової теми чи перед виконанням певних видів робіт пояснює учням, за якими критеріями оцінюватиме їх. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності. Більшість педагогів застосовують систему оцінювання, спрямовану на формування відповідальності учнів за результати своєї навчальної діяльності. Крім того, приділяють достатню увагу мотивації здобувачів освіти до навчання. У закладі відбувається моніторинг та аналіз динаміки навчальних досягнень здобувачів освіти. Для врахування думки учнів щодо якості та об'єктивності системи оцінювання проводяться анонімні опитування здобувачів освіти.

Чи терміни, форми контрольних заходів та критерії оцінювання надаються вчителем з дисципліни?

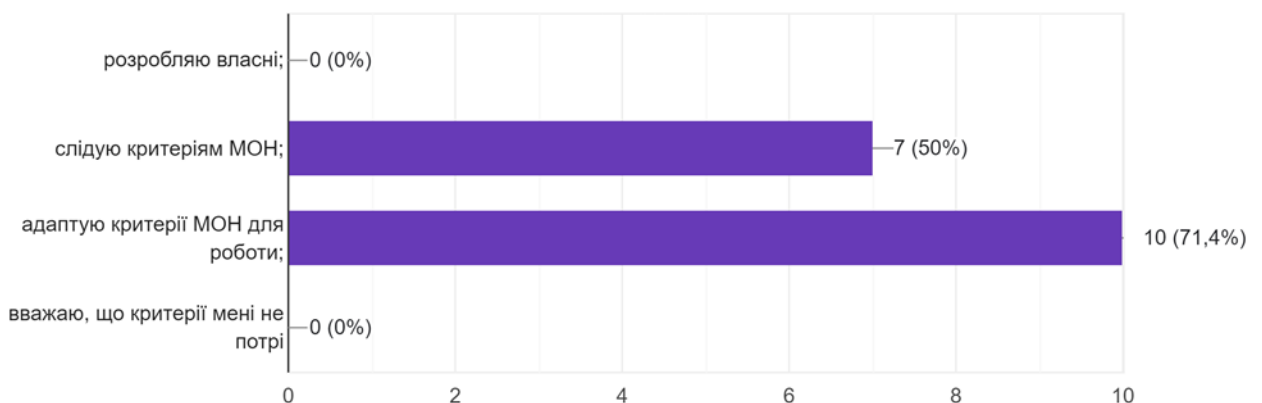
116 відповідей

Опитування педагогів показало, що переважно у своїй діяльності використовують адаптовані критерії оцінювання рекомендовані МОН

5. Які критерії оцінювання ви використовуєте для предмета (предметів), які викладаєте?

14 відповідей

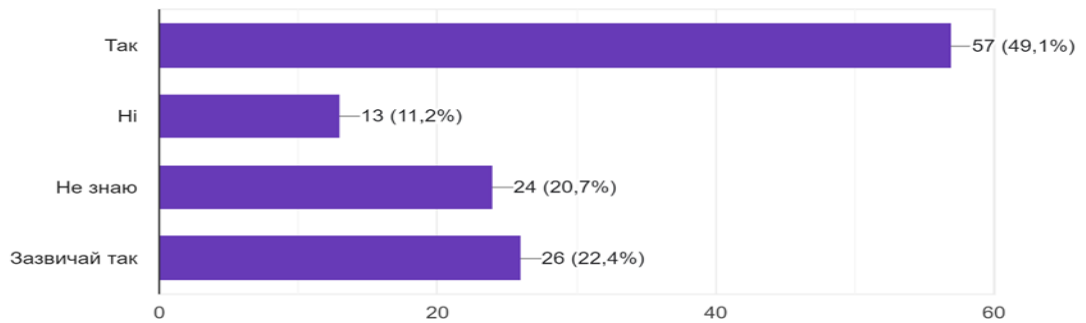
1.2. Система оцінювання в закладі освіти сприяє реалізації компетентнісного підходу до навчання

Педагоги закладу освітній процес спрямовують на формування і розвиток ключових компетентностей, посилення ролі особистісного чинника в засвоєнні навчального матеріалу, використовують такі підходи до формування критеріїв оцінювання: оцінюють не лише результат роботи, але й процес навчання, індивідуальний поступ кожного учня, позитивно оцінюють досягнення учнів, незалежно від того, значні вони чи скромні, якщо вони є результатом справжніх зусиль дитини, застосовуючи при цьому мотивуючу роль оцінювання.

Адміністрація закладу вивчає процес впровадження вчителями компетентнісного підходу в систему оцінювання шляхом спостереження за проведенням уроків; вивчаються також критерії оцінювання, які використовують вчителі при оцінюванні обов'язкових видів робіт. У системі оцінювання навчальних досягнень учнів, крім традиційних, використовуються інші види оцінювання, які сприяють компетентнісному підходу, наприклад, портфоліо.

Форми контролю різноманітні, зрозумілі, цікаві, нестандартні?

116 відповідей

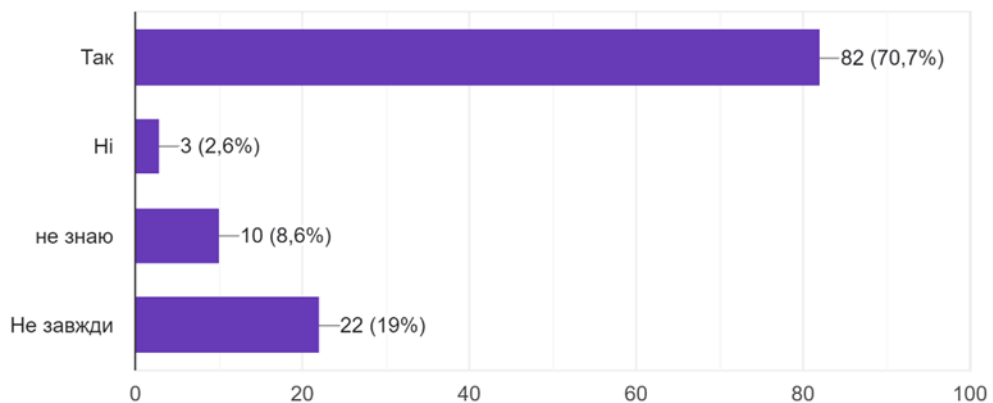

1.3. Здобувачі освіти вважають оцінювання результатів навчання справедливим і об'єктивним

Система оцінювання навчальних досягнень учнів закладу базується на основі: нормативних документах МОН України щодо оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти; оприлюдненні критеріїв оцінювання; спільному з учнями розробленні критеріїв оцінювання окремих видів робіт; впровадженні самооцінювання і взаємооцінювання учнів; отримання постійного зворотного зв'язку від учнів у процесі оцінювання; впровадження формувального оцінювання. Переважна більшість опитаних учнів зазначила, що оцінювання є справедливим

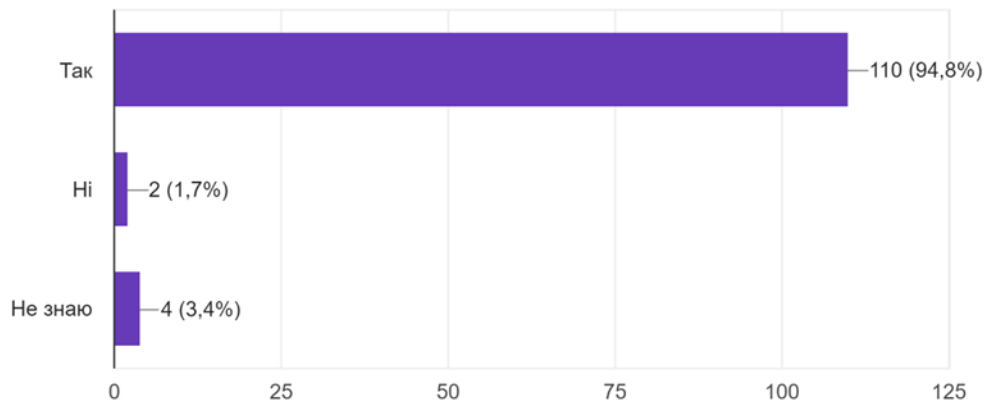
Оцінювання знань, умінь та навичок об'єктивне та адекватне?

116 відповідей

Система накопичення балів зрозуміла, доступна та прозора(чи розумієте як виводиться тематича, семестрова, річна)?

116 відповідей

2. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти

2.1. У закладі освіти здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти

У закладі здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти. Головне завдання розвитку системи моніторингу – отримання об'єктивної інформації про якість надання освітніх послуг, оперативне прийняття обґрунтованих управлінських рішень, що сприятимуть розвитку галузі й усуватимуть недоліки в освітньому процесі. Керуючись законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», згідно з річним планом роботи та з метою відстеження динаміки навчальних досягнень організовано проведення моніторингу рівня навчальних досягнень здобувачів освіти. Мета цих моніторингів – дослідити рівень навчальних досягнень здобувачів освіти, порівняти з аналогічними показниками за попередні навчальні періоди, відстежити динаміку зміни показників, визначити проблемні питання, прослідкувати результативність роботи учителів. Педагогами впроваджується система формульованого оцінювання. НУШ – це «школа компетентностей», яка співпрацює з батьками і враховує індивідуальність дітей та дотримується принципу: всі діти обдаровані і талановиті.

З метою створення сприятливих умов для розвитку здібностей учнів, формування компетентностей і наскрізних умінь відповідно до індивідуальних і вікових особливостей, визначення ступеня якості освітнього процесу та шляхів покращення його робочою групою вивчено питання оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 1-11 класів. Під час вивчення перевірялись учнівські зошити, проведено співбесіди з учителями, вивчено форми і методи оцінювання та організацію роботи щодо розробки критеріїв оцінювання.

Результати свідчать про те, що оцінювання навчальних досягнень учнів 1-11 класів відбувалось дотримуючись методичних рекомендацій. Педагоги школи застосовують підходи оцінювання досягнень здобувачів освіти в умовах особистісно-орієнтованого та компетентнісного навчання.

Однією з ключових змін в оцінюванні є підхід до вираження оцінки. На заміну узагальненій бальній оцінці навчальних досягнень учнів НУШ педагоги використовують вербальну оцінку окремих результатів навчання учня/учениці з предмета вивчення, яка окрім оцінювального судження про досягнення може ще називати і рівень результату навчання.

Педагоги знають, що оцінювання є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків.

Учителі 1-2 класів запроваджують вербальне оцінювання (оцінювальне судження), 3-4 класів - рівневе оцінювання (оцінювальне судження із зазначенням рівня результату). Рівень результату навчання учнів 3-4 класів позначають буквами – «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий» (В).

Запроваджено формувальне оцінювання, мета якого – відстеження особистісного розвитку учнів й опанування навчального досвіду.

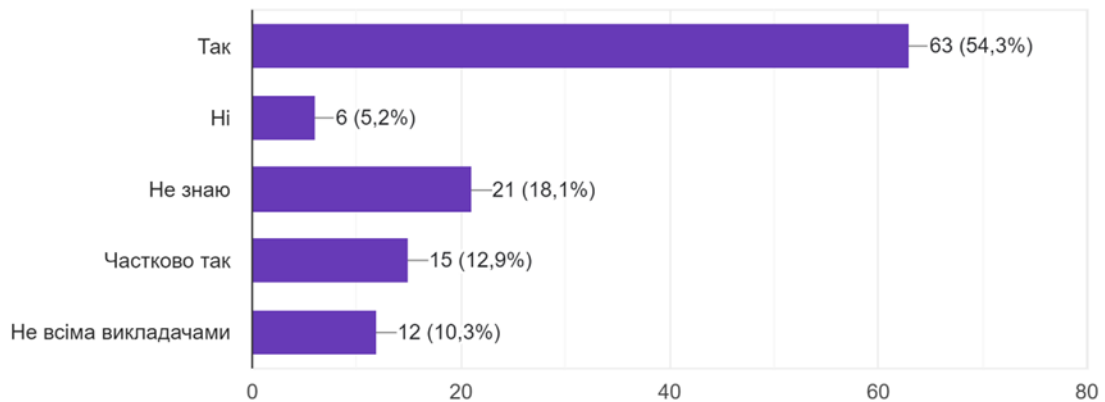
Формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у 1 класі та триває постійно. Однак для ефективності формувального оцінювання всім педагогам слід дотримуватися алгоритму діяльності під час його організації, а саме:

- формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей;
- визначення разом з учнями критеріїв оцінювання;
- формування суб'єктної позиції учнів у процесі оцінювання;
- створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія);
- коригування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання.

Підсумкове оцінювання, мета якого – співвіднести навчальні досягнення учнів з обов'язковими очікуваними результатами навчання, визначеними Держстандартом та освітньою програмою закладу заплановано на кінець навчального року. Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учнів за рік. Основою для підсумкового оцінювання будуть результати виконання тематичних діагностичних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання. Підсумкову оцінку за рік учителі визначають з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

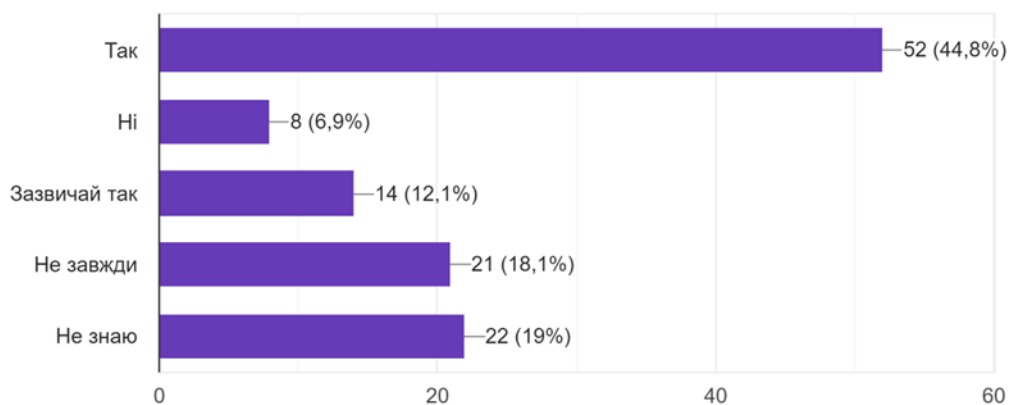
Педагогічними працівниками здійснюється аргументація та коментування отриманих програмних результатів навчання?

116 відповідей

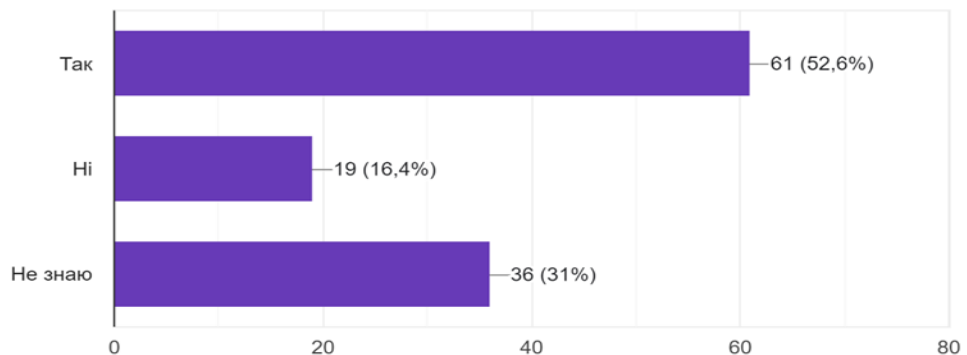
Механізми та процедури контрольних заходів дозволяють повторне проходження форм контролю при наявності академічної заборгова...ка) чи з метою підвищення позитивної оцінки?

116 відповідей

У навчальному закладі передбачена процедура оскарження результатів контрольних заходів?

116 відповідей

2.2. У закладі освіти впроваджується система формувального оцінювання

Формувальне оцінювання дає можливість педагогам нашої школи відстежувати особистісний розвиток учнів, процес опанування ними навчального досвіду як основи компетентності, забезпечення індивідуальної траєкторії розвитку особистості, чітко сформулювати освітній результат, який потрібно отримати та оцінити в кожному конкретному випадку, та організувати відповідно до цього свою роботу; зробити учня суб'єктом освітньої та оцінювальної діяльності. Педагоги закладу дотримуються базових принципів формувального оцінювання.

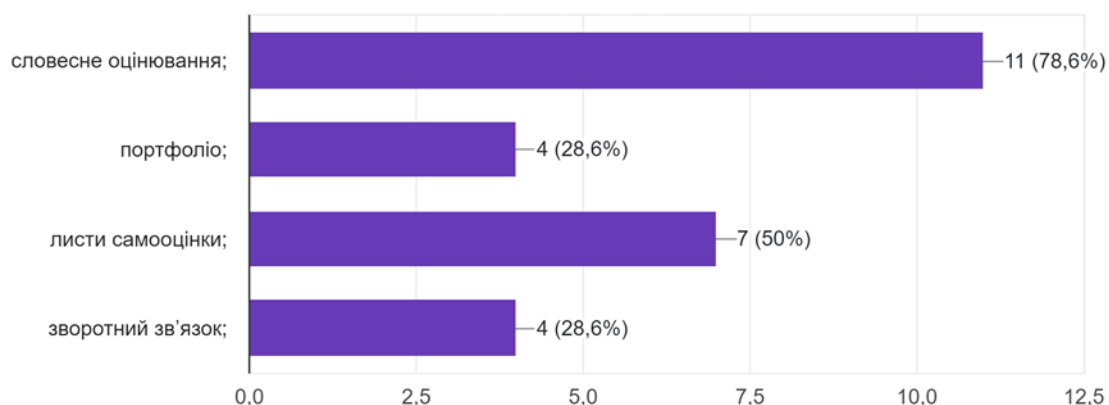
З 17.05 по 19.05.2024 року проведено анкетування педагогічних працівників з питань організації роботи щодо сучасних підходів до оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти. В анкетуванні взяло участь більшість учителів.

Учителям були запропоновані питання з метою вивчення методичних підходів педагогів до оцінювання навчальних досягнень учнів на різних етапах навчання. Особлива увага приділялась питанню впровадження формувального оцінювання, яке створює можливість учителю відслідковувати процес просування учня до навчальних цілей і вчасно вносити корективи в навчальний процес. За результатами відповідей можна зробити висновок:

Усі вчителі (100%) вважають оцінювання навчальних досягнень учнів невід'ємною складовою освітнього процесу. Концептуальні зміни у вітчизняній освітній системі дали можливість перегляду й реалізації принципово нових підходів до оцінювання поступу навчання учнів закладу. Педагоги перебудовують свою діяльність на компетентнісну освіту, в умовах якої затребуваним стає такий підхід до оцінювання досягнень учнів, який дає можливість виключити негативні моменти в навчанні, сприяє індивідуалізації та підвищенню навчальної мотивації й самостійності учнів.

4. Які форми роботи ви використовуєте для впровадження формувального оцінювання?
(можна обрати кілька відповідей)

14 відповідей

Результати відповідей показали, що всі опитаних знайомі з принципами формувального оцінювання, з них використовують формувальне оцінювання в своїй роботі та впроваджують свою діяльність.

Серед елементів формувального оцінювання найбільш важливим, на думку педагогів є:

- Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей

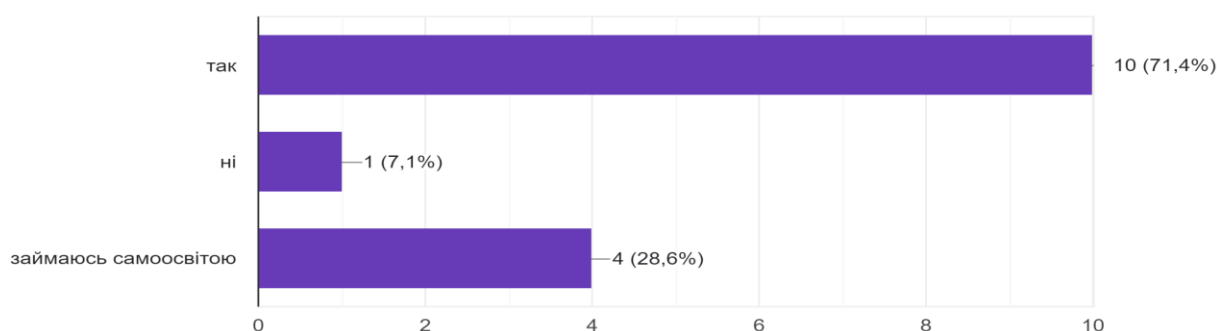
- Створення ефективного зворотного зв'язку
- Забезпечення активної участі учнів у процесі пізнання
- Ознайомлення учнів із критеріями оцінювання
- Забезпечення можливості й уміння учнів аналізувати власну діяльність (рефлексія).

На жаль, недостатньо уваги приділяють учителі останньому етапу організації формувального оцінювання, впровадженню коригування з урахуванням результатів оцінювання. Педагогам під час оцінювання слід враховувати, що коригування дає можливість відстеження вчителем процесу просування учня до навчальних цілей, а учневі – усвідомлення більш високої відповідальності за самоосвіту.

Анкетування педагогів також показало потребу у проведенні різних заходів з метою досконалого оволодіння різними формами оцінювання:

10. Чи є необхідність у проведенні тренінгів, майстер-класів щодо використання різних форм оцінювання навчальних досягнень?

14 відповідей

3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання

3.1. Заклад освіти сприяє формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до результатів навчання

Формування відповідального ставлення до навчання відіграє важливу роль у підготовці учнів до самостійного життя, тому що навчання – головна праця школяра. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання. Відбувається співпраця з учнями та їх батьками, створення позитивного іміджу здобувача освіти закладу, умов для здорової конкуренції та особистісного розвитку кожної дитини. Більшість педагогів закладу сприяють формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до результатів навчання здобувачів освіти.

3.2. Заклад освіти забезпечує самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти.

Учителі в системі оцінювання навчальних досягнень навчають учнів критично оцінювати власний прогрес та розвиток навичок, виявляти прогалини і розуміти, куди рухатись далі, покращувати продуктивність і, зрештою, бути

відповідальним за власні процеси навчання. Усе це можливо розвивати за допомогою самооцінювання.

У центрі уваги – учень, співучасть учня в оцінюванні, форми і критерії оцінювання педагоги обирають залежно від конкретної ситуації, використовують набір простих технік для організації зворотного зв'язку : листи самооцінювання, ментальні карти, оцінювання за результатом та ін. Техніки формувального оцінювання, які використовують педагоги закладу: «Долонька», «Тижневий звіт», «Світлофор», «Лінійка успіху», «Оцінювання за допомогою Lego», «Міні огляд», «Картки додатків», «Резюме в одному реченні», свідоцтво досягнень тощо, які дають можливість відстеження особистісного розвитку учнів, процесу опанування ними навчального досвіду як основи компетентності, забезпечення індивідуальної траєкторії розвитку особистості. Формувальне оцінювання мотивує, надихає на розвиток й саморозвиток, а також створює середовище, що заохочує учнів запитувати, підтримує впевненість дітей у тому, що кожен з них здатен поліпшити свої результати.

Педагоги школи впроваджують самооцінювання, взаємооцінювання через смайлики, кольорові сходинки, рівневу шкалу, свідоцтва досягнень. Вони працюють за принципом "оцінювання без знецінювання". Кожна дитина індивідуальна, і має свою особливість в сприйнятті того чи іншого матеріалу, різну швидкість сприйняття та виконання роботи. Це все враховується при оцінюванні кожної дитини. Щоб зрозуміти з чим у дитини виникають труднощі, проводяться індивідуальні усні опитування, загальні перевірні роботи,

індивідуальні коригуючі роботи, самостійні - за результатами яких робиться корекція навчального матеріалу для класу або окремої дитини.

За підсумками роботи робоча група надала наступні рекомендації:

1. Учителям слід враховувати такі функції оцінювання, як формувальну, діагностувальну, мотиваційно-стимулювальну, розвивальну, орієнтувальну, коригувальну, прогностичну, констатувальну та виховну.

2. Впроваджувати два різновиди результатів навчання, а саме:

- об'єктивні – знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки й відношення між ними, уміння та навички оперувати знаннями, уміння застосовувати набутий досвід навчальних дій, досвід творчої діяльності, що відображено в обов'язкових / очікуваних результатах навчання, визначених в освітній програмі;

- особистісні надбання – активність, ініціативність; старанність, наполегливість; комунікабельність, здатність співпрацювати; самостійність, відповідальність; ціннісні ставлення.

3. Залучати учнів/учениць до самооцінювання, взаємооцінювання й ухвалення рішень щодо подальшої навчальної діяльності.

Замість оцінки в балах пропонують використовувати вербальну оцінку окремих результатів навчання, яка, окрім оцінювального судження про досягнення, може ще позначати й рівень результату навчання.

4. Дотримуватись принципу, що оцінка – конфіденційна й доступна лише для учня / учениці та його / її батьків. Інформувати батьків можна під час індивідуальних зустрічей, через запис оцінювальних суджень у робочих зошитах, у електронних журналах тощо, через фіксацію результатів навчання у свідоцтвах досягнень учня/учениці.

5. Під час формувального оцінювання враховувати наступні особливості:

- починати з перших днів навчання в школі;

- спрямовувати на з'ясування індивідуальних проблем в опануванні учнем матеріалу та на запобігання утруднень на подальших етапах навчання;

- спостерігати за динамікою розвитку особистісних якостей учня/учениці, рівня сформованості навчальних дій, що співвідносяться з очікуваними результатами, сприяти формуванню впевненості щодо власних можливостей та навичок;

- рівноправний діалог між учнем/ученицею та вчителем;

- проводити самооцінювання учнем/ученицею своєї роботи;

- учителю озвучувати своє оцінювальне судження лише після того, як учні висловили свої думки;

- перевіряти кожну письмову роботу аби краще збирати дані про навчальний поступ дитини і планувати диференційовану, індивідуальну роботу щодо подолання виявлених та попередження можливих утруднень.

6. Поточне оцінювання застосовувати виключно як формувальне.

7. Педагогам закладу звернути увагу на залучення здобувачів освіти до розроблення критеріїв оцінювання.

Отже, навчання й оцінювання – нероздільні процеси. Як бачимо, педагогічне оцінювання є одним із найважливіших елементів сучасного освітнього процесу. Від правильної організації оцінювання більшою мірою залежить ефективність управління освітнім процесом. Формувальне оцінювання – це цілеспрямований неперервний процес спостереження за навчанням учнів; воно є необхідною умовою інтерактивного навчання, у процесі якого формується культура спільного обговорення у класі, розвиваються навички критичного і творчого мислення, а також формується середовище, що заохочує учнів запитувати. Формувальне оцінювання підтримує впевненість учнів у тому, що кожен із них здатен покращити свої результати, оскільки учням наводяться приклади того, що від них очікують.

Нова система оцінювання - це відсутність страху у дитини, що її сваритимуть батьки, не будуть мати гарне ставлення серед однокласників. Дитина розуміє, що помилитися може кожен, та виправити помилку можна завжди без переживань. Велике значення має самооцінка учня, яка стимулює до зросту особистості.

Переважає більшість педагогів бачить позитивний вплив формувального оцінювання на освітній процес: прихильно ставляться до оцінювання учнями правильності власних розв'язків, надання учням можливості зворотного зв'язку один з одним, спільного з учнями вироблення критеріїв оцінювання. Педагоги вважають, що такі підходи та методи допомагають учням виявити свої сильні сторони і зрозуміти, що треба вдосконалювати; сприяють покращенню комунікаційних навичок, вмінню аргументувати, вільно висловлювати думки; вчать відповідальності, впевненості, академічній доброчесності.

За результатами самоаналізу діяльності закладу робочою групою за напрямом «Система оцінювання здобувачів освіти» роботу визнано на достатньому рівні.